

Nowiny – gazeta codzienna
I LO w Dębicy

WYPEŁNIA ZDAJĄCY

KOD

--	--	--

PESEL

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

Miejsce
na naklejkę

EGZAMIN MATURALNY Z GEOGRAFII

POZIOM ROZSZERZONY

PRZYKŁADOWY ARKUSZ EGZAMINACYJNY

DATA: marzec 2019 r.

CZAS PRACY: 180 minut

LICZBA PUNKTÓW DO UZYSKANIA: 60

Instrukcja dla zdającego

1. Sprawdź, czy arkusz zawiera 22 strony (zadania 1.- 39.) oraz barwną mapę topograficzną. Ewentualny brak zgłoś przewodniczącemu zespołu nadzorującego egzamin.
2. Odpowiedzi zapisz w miejscu na to przeznaczonym przy każdym zadaniu.
3. Pisz czytelnie. Używaj długopisu albo pióra tylko z czarnym tuszem/atramentem.
4. Nie używaj korektora, a błędne zapisy wyraźnie przekreśl.
5. Pamiętaj, że zapisy w brudnopisie nie będą oceniane.
6. Podczas egzaminu możesz korzystać z linijki, lupy i kalkulatora prostego.
7. Mapę możesz oderwać, ale po zakończeniu pracy włóż ją do arkusza egzaminacyjnego.
8. Nie wpisuj żadnych znaków w części przeznaczonej dla egzaminatora.

Uwagi autora:

Prezentowany arkusz różni się trochę od tego, jaki otrzymasz na egzaminie maturalnym. Mapa i barwne materiały źródłowe na egzaminie będą tworzyły oddzielny załącznik.

Mam nadzieję, że dzięki trudowi, jaki włożysz w rozwiązanie tego arkusza prawdziwy egzamin maturalny będzie łatwiejszy do rozwiązania.

Zadania 1. do 9. wykonaj wykorzystując barwną mapę topograficzną.

Zadanie 1. /0-2p./

Do nazwy obiektu dobierz nazwę sposobu prezentacji za pomocą której przedstawiono obiekt na mapie.

Metody prezentacji: izarytmiczna (izolinii), kartodiagram, kartogram, kropkowa, sygnaturowa, powierzchniowa(zasięgu).

drogi -

poziomice -

lasy -

restauracje -

zbiorniki wodne -

Zadanie 2. /0-1p./

Oblicz różnicę wysokości, którą pokona turysta idąc od najwyżej położonego przystanku autobusowego w Międzybrodziu Żywieckim do punktu widokowego na Kiczery. Zapisz wartości odczytane z mapy i swoje wyliczenia.

Zadanie 3. /0-1p./

Wskaż wartość azymutu, który musi obrać osoba znajdująca się na szczycie Kiczery, aby mogła obserwować górny zbiornik wodny elektrowni Porąbka-Żar.

a) 75° - 85°

b) 155° - 165°

c) 245° - 255°

d) 325° - 335°

Zadanie 4. /0-1p./

Oblicz powierzchnię zbiornika na Górze Żar w rzeczywistości, jeśli na mapie wynosi ona 87 mm². Zapisz swoje wyliczenia.

Zadanie 5. /0-1p./

Podaj dwa elementy środowiska przyrodniczego, które zadecydowały o rozmieszczeniu zabudowy miejscowości Czernichów w dnie doliny.

1.
2.

Zadanie 6./0-1p./

Podaj dwie zmiany, które zaszły w mikroklimacie doliny Soły, po lokalizacji zbiorników wodnych.

1.
2.

Zadanie 7./0-1p./

Wskaż dwa obiekty zagospodarowania turystycznego, których lokalizację umożliwiło powstanie Jeziora Międzybrodzkiego.

1.
2.

Zadanie 8./0-1p./

Podaj, dwie korzyści dla mieszkańców doliny Soły, które są konsekwencją lokalizacji w niej zbiorników wodnych.

1.
2.

Zadanie 9. /0-1p./

W Międzybrodziu Żywieckim zlokalizowana jest elektrownia szczytowo-pompowa. Wyjaśnij celowość jej budowy, skoro ona więcej energii zużywa niż produkuje.

.....

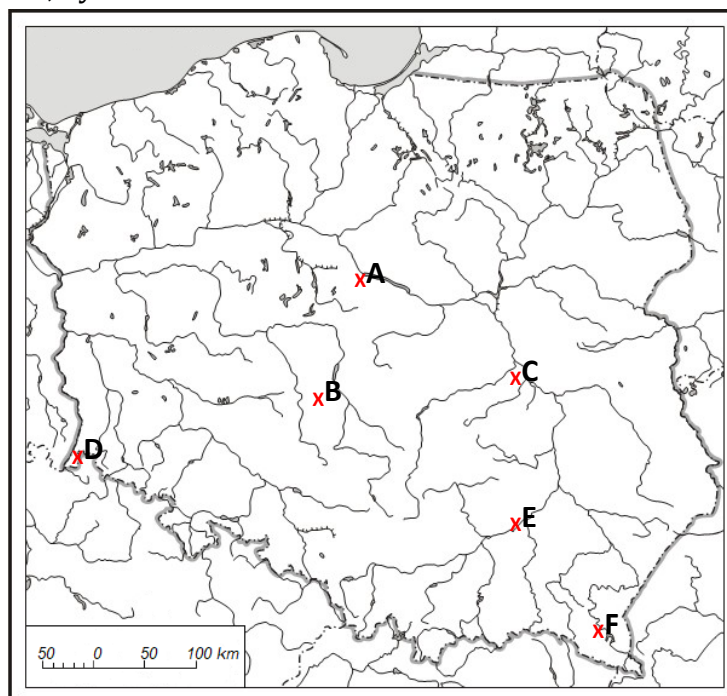
.....

.....

Zadanie 10. /0-2p./

Do symbolu elektrowni z mapy dopisz nazwę miejscowości, w której się znajduje i rodzaj źródła energii(węgiel kamienny, węgiel brunatny, wiatr, woda,), którym jest zasilana.

Nazwy miejscowości: Bełchatów, Konin, Kozienice, Opole, Płock, Połaniec, Solina, Turów, Włocławek, Żydowo

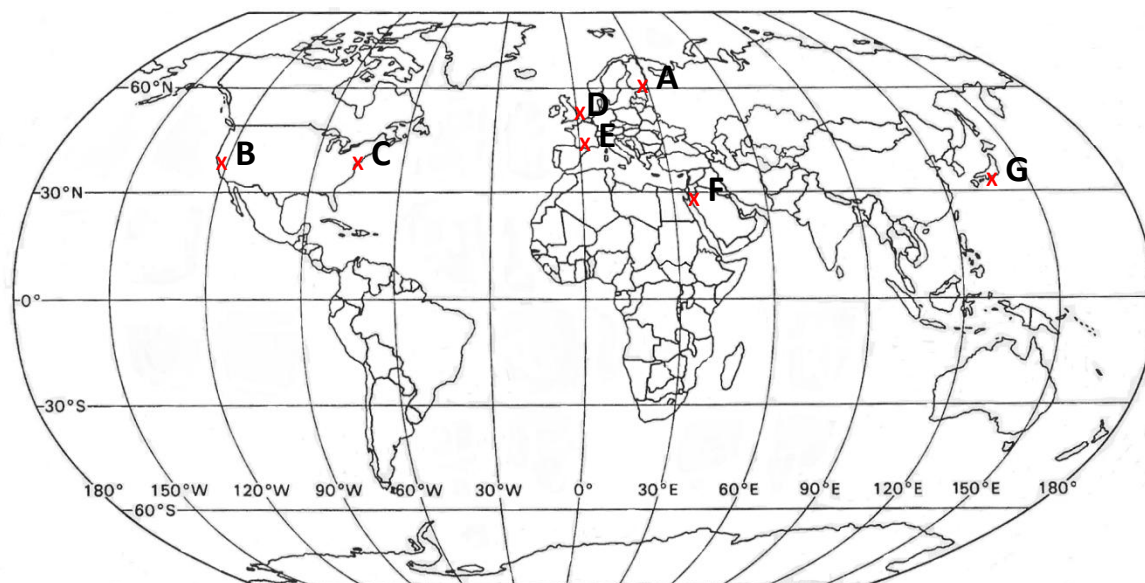
Symbol elektrowni na mapie	Nazwa miejscowości, w której znajduje się elektrownia	Źródło energii
A		
B		
C		
D		
E		
F		

Zadanie 13. /0-1p./

Zaproponuj dwie zmiany, w gospodarce energetycznej Polski, które zmniejszyłyby emisję szkodliwych substancji do atmosfery.

1.
2.

Zadanie 14. /0-2p./

Na mapie zaznaczono wybrane technopolie. Do nazwy technopolii dobierz jej symbol z mapy.

Lp.	Nazwa technopolii	Symbol na mapie	Nazwa państwa, na którego terytorium technopolia znajduje się
1.	Dolina Krzemowa		
2.	Droga 128		
3.	Korytarz M4		
4.	Oulu		
5.	Tel Awiw - Jafa		
6.	Wyspa Krzemowa		

Zadanie 15. /0-1p./

Wyjaśnij, używając dwóch argumentów, dlaczego technopolie nie powstają w państwach leżących na półkuli południowej.

1.
2.

Zadanie 16. /0-1p./

Wskaż czynniki, które decydują o lokalizacji technopolii.

- a) występowanie złóż krzemu,
- b) występowanie wyższej uczelni technicznej,
- c) położenie w pobliżu morza,
- d) położenie w pobliżu lotniska lub drogi szybkiego ruchu,
- e) położenie w pobliżu hut metali kolorowych,
- f) położenie w miejscach o dużej atrakcyjności środowiska przyrodniczego.

Zadanie 17. /0-2p./

Połącz linią grupę państw z odpowiadającą jej cechą dotyczącą zasobów, wydobycia i eksportu ropy naftowej.

Świat:	Państwa Bliskiego
	Wschodu
1. Rosja	1. Arabia Saudyjska
2. Arabia Saudyjska	2. Irak
3. USA	3. Kuwejt
4. Chiny	4. Iran

**Eksport ogółem
w 2014 roku**

Świat:	Państwa Bliskiego
	Wschodu
1. Wenezuela	1. Arabia Saudyjska
2. Arabia Saudyjska	2. Irak, Iran
3. Kanada	4. Kuwejt
4. Irak, Iran	

**Wydobycie na
mieszkańca w 2016 roku**

Świat:	Państwa Bliskiego
	Wschodu
1. Kuwejt	1. Kuwejt
2. Zjedn. Em. Arab.	2. Zjedn. Emir. Arab.
3. Arabia Saud.	3. Arabia Saud.
4. Norwegia	4. Katar

**Wielkość wydobycia
ogółem w 2016 roku**

Świat:	Państwa Bliskiego
	Wschodu
1. Arab. Saud.	1. Arab. Saud.
2. Rosja	2. Zjedn. Emir. Arab.
3. Zjedn. Em. Arab	3. Irak
4. Irak	4. Kuwejt

**Import ogółem
w 2014 roku**

**Zasoby ogółem
w 2014 roku**

Zadanie 18. /0-1p./

Wyjaśnij, dlaczego udział ropy naftowej i produktów ropopochodnych stanowił około 30% tonażu morskiej floty handlowej świata.

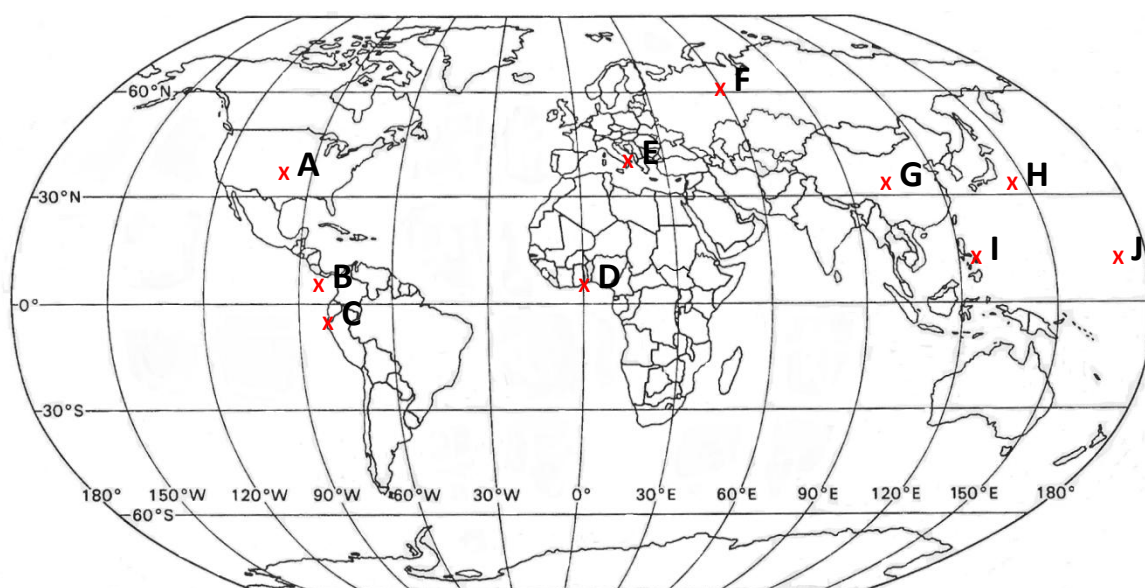
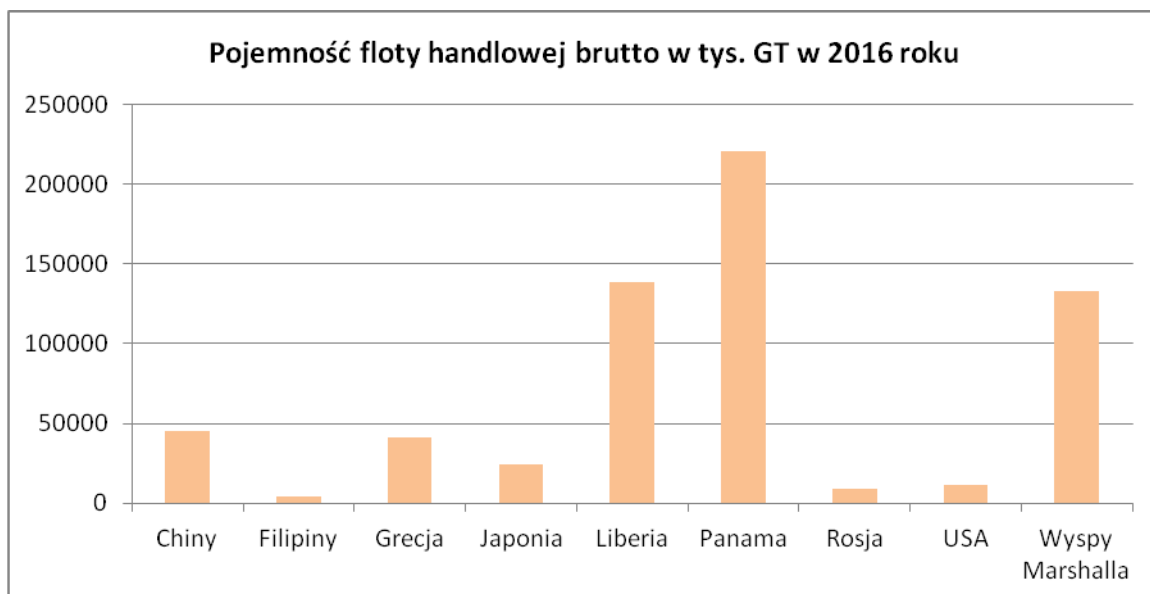
.....

.....

.....

.....

Zadanie 19. /0-2p./

Uzupełnij tabelę wpisując w nią z wykresu nazwy państw taniej bandery i ich symbol z mapy.

Państwo taniej bandery	Symbol na mapie

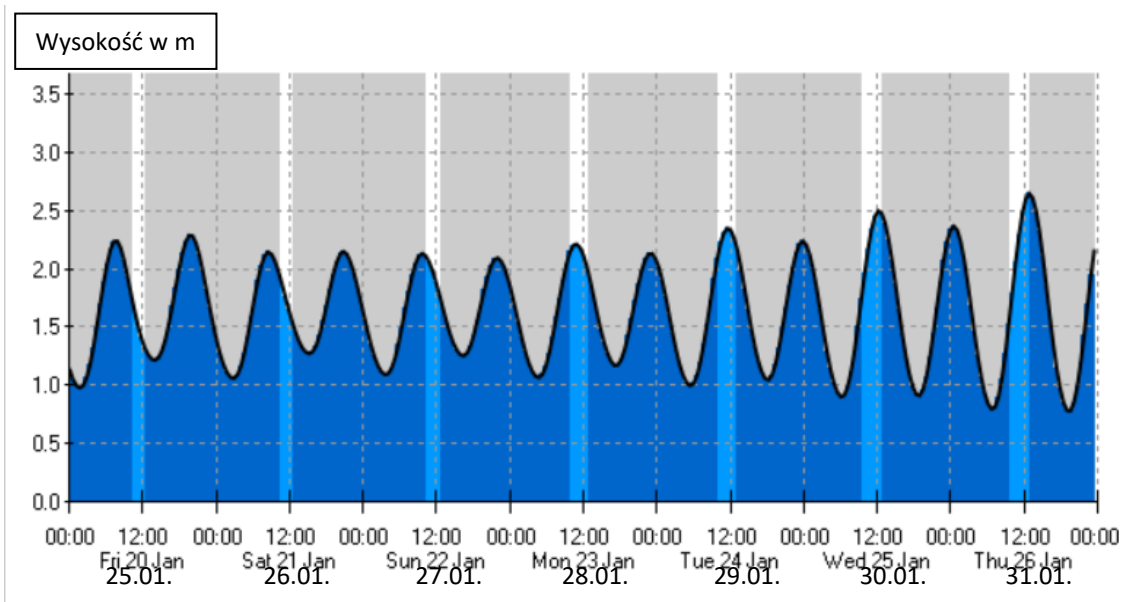
Zadanie 20. /0-1p./

Podaj dwie korzyści, które otrzymuje armator rejestrując statek w państwie taniej bandery.

1.
2.

Zadanie 21. /0-3p./

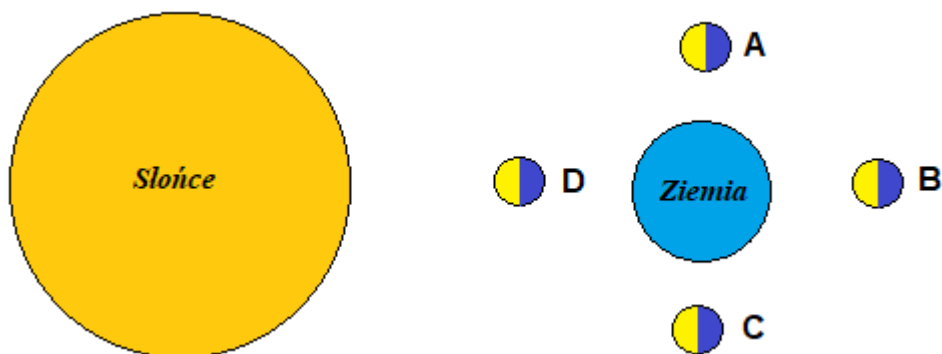
a) /0-1p./ Nazwij rodzaj pływów morskich przedstawionych na wykresie.

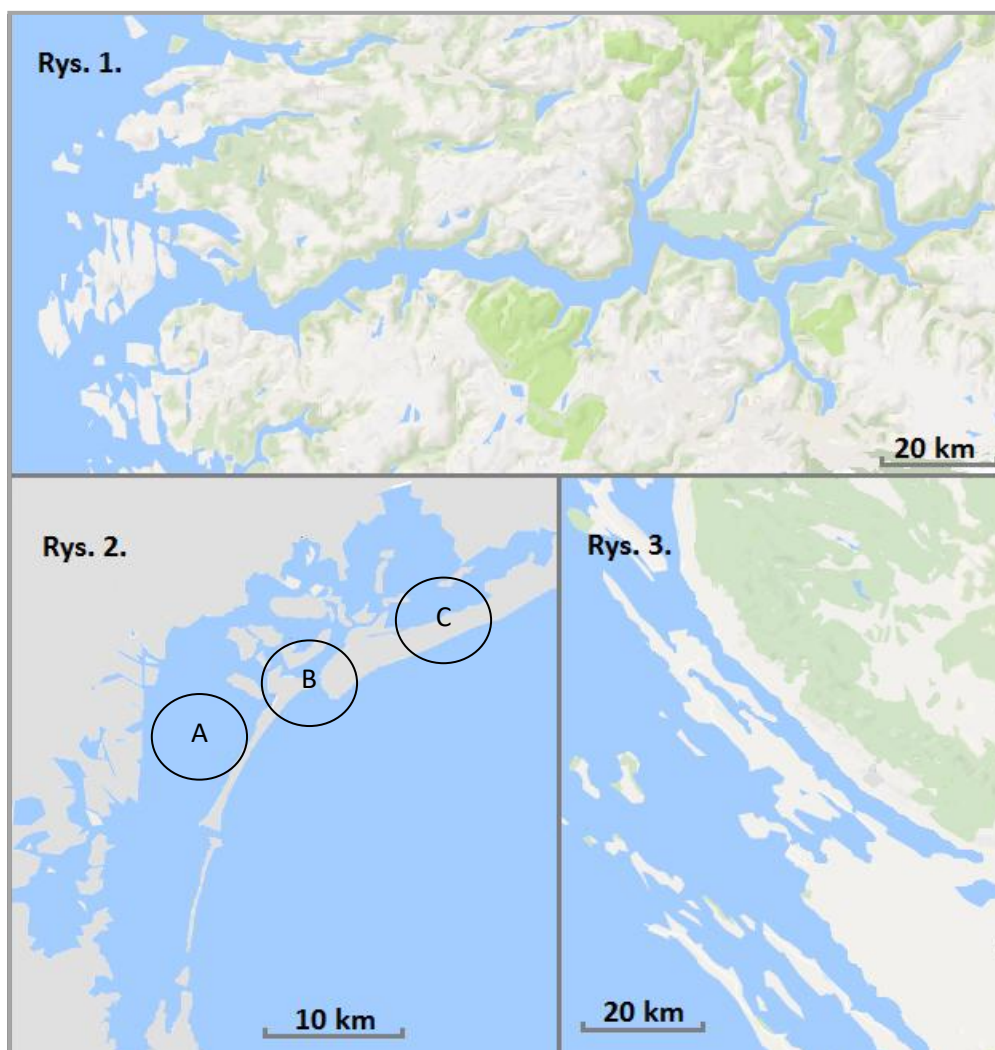
.....

b) /0-1p./ Z wykresu odczytaj wartość największej amplitudy pływów.

c) /0-1p./ Wskaż symbol(e) rysunku(ów), które przedstawiają ułożenie względem siebie Słońca, Księżyca i Ziemi w czasie pływów obserwowanych na wykresie.

Zadanie 22. /0-4p./

a) /0-2p./ Nazwij typy wybrzeży przedstawione na powyższych rysunkach. Do każdego typu podaj nazwę państwa europejskiego, dla którego jest ono charakterystyczne.

1.

2.

3.

b) /0-1p./ Wyjaśnij genezę wybrzeża przedstawionego na rysunku 1.

.....
.....
.....

c) /0-1p./ Nazwij dwa elementy wybrzeża zaznaczone symbolami na rysunku 2.

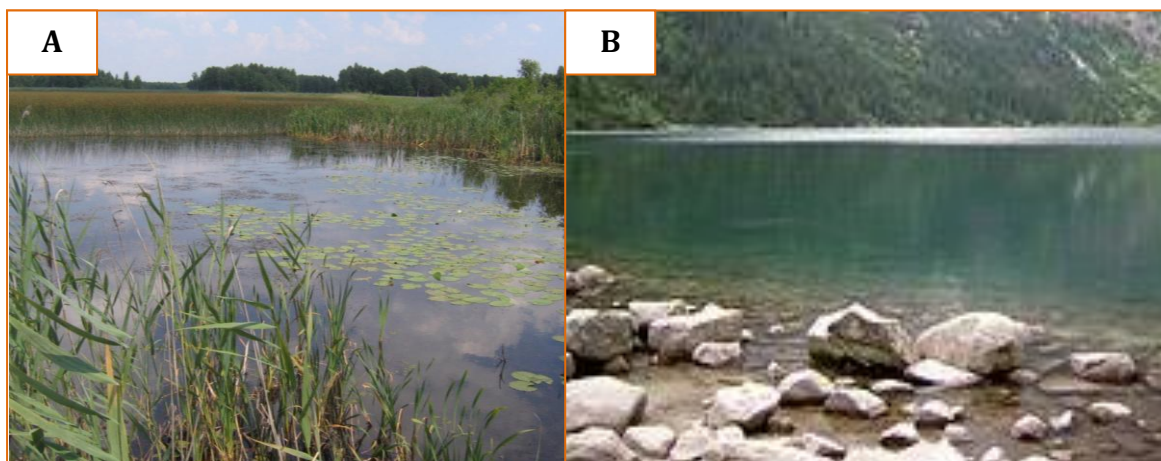
A -

B -

C -

Zadanie 23. /0-2p./

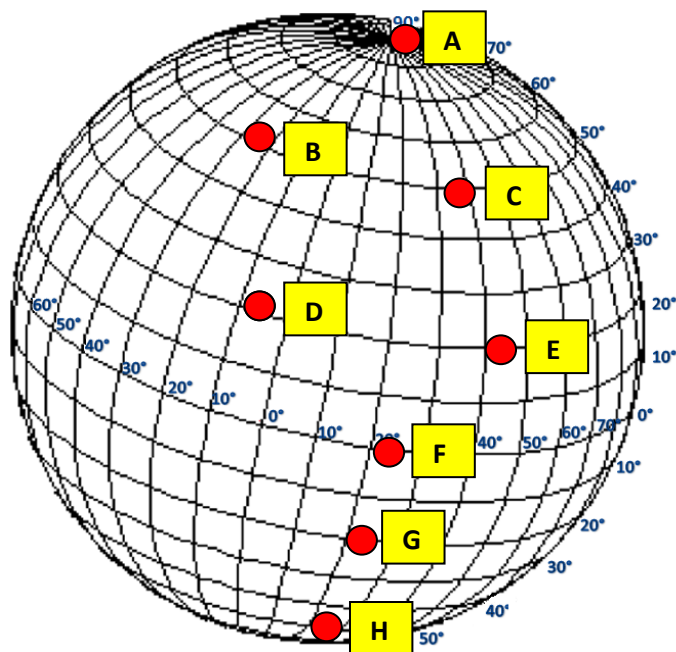
Określ typ biologiczny jezior przedstawionych na fotografiach.

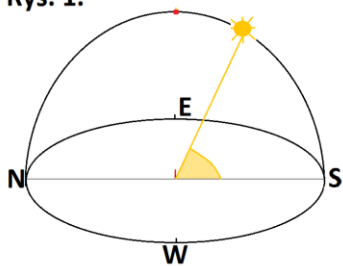
A -

B -

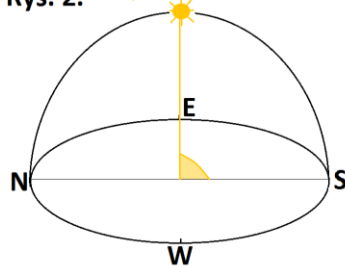
Zadanie 24. /0-2p./

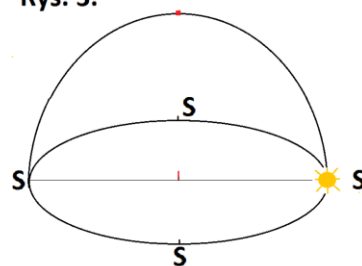
Rys. 1.

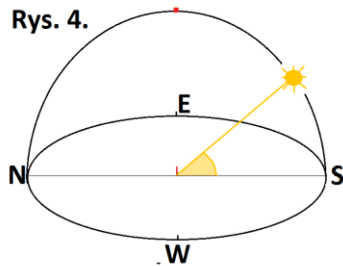
Rys. 2.

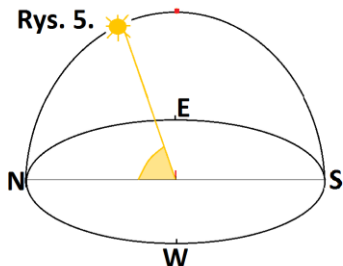
Rys. 3.

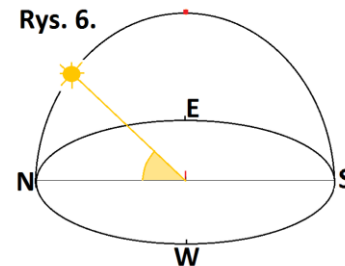
Rys. 4.

Rys. 5.

Rys. 6.

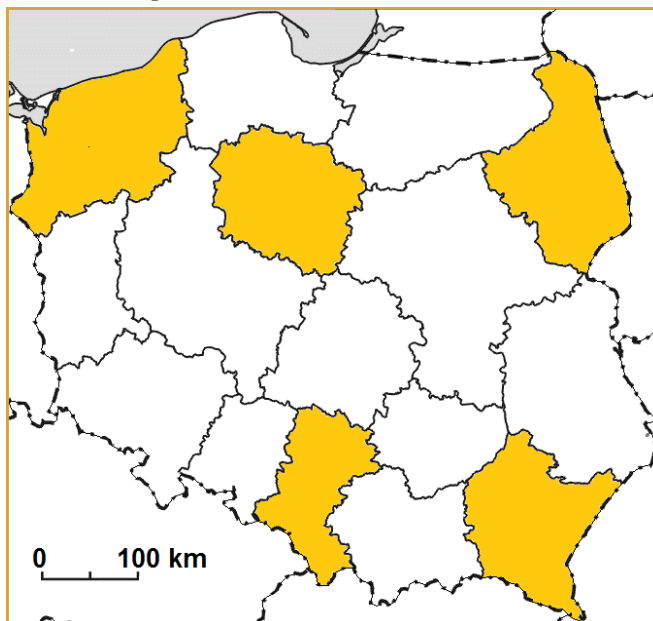

Numerom rysunków przedstawiających pozycję Słońca nad horyzontem w momencie górowania w dniu 23.09. przyporządkuj symbole literowe punktów pokazujących miejsca obserwacji.

Nr rysunku	Rys. 1.	Rys. 2.	Rys. 3.	Rys. 4.	Rys. 5.	Rys. 6.
Punkty obserwacji						

Zadanie 25. /0-2p./

Danym statystycznym zawartym w tabeli przyporządkuj nazwy województw zaznaczonych kolorem na mapie.

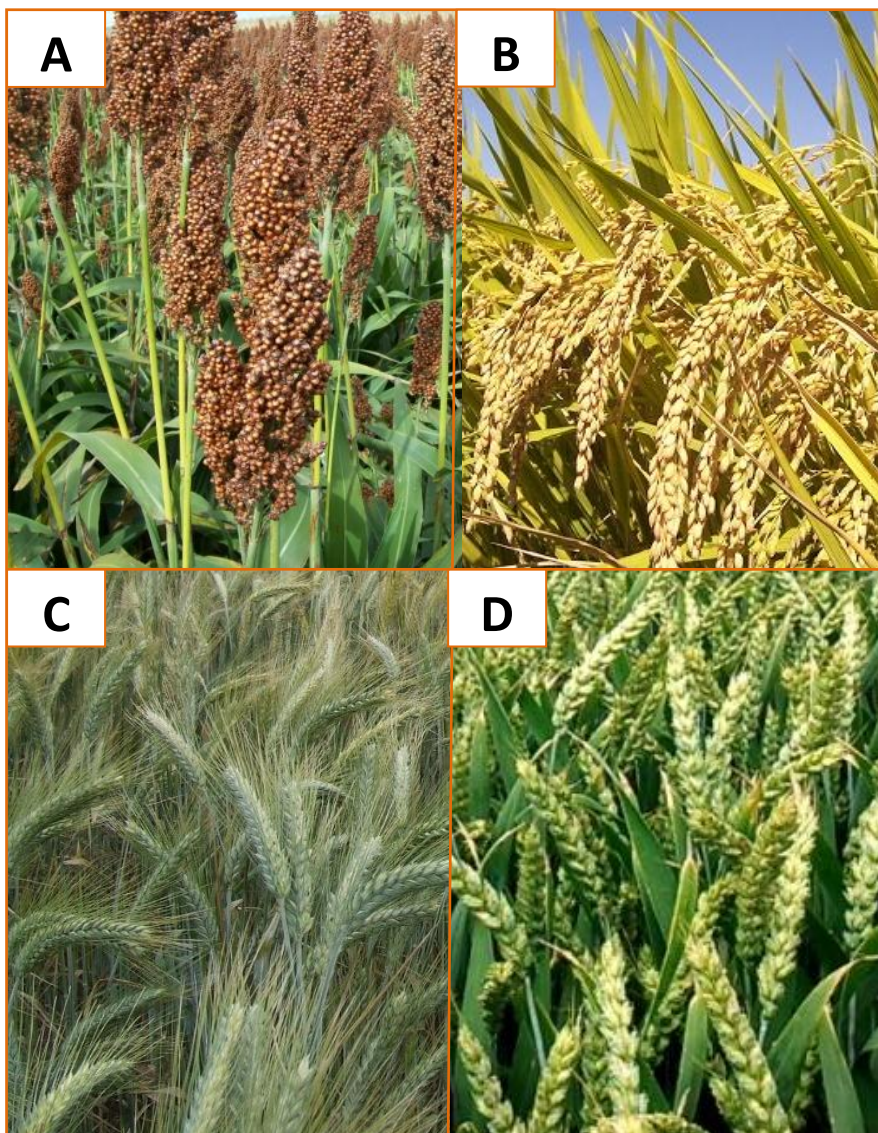

Tab. Rolnictwo wybranych województw w 2016 roku

Wyszczególnienie	Województwa				
	1.....	2.....	3.....	4.....	5.....
Przeciętna wielkość gospodarstwa w ha	5,0	15,6	14,9	24,3	7,3
Powierzchnia użytków rolnych w ha przypadających na 1 ciągnik	6,0	9,9	11,0	25,9	8,0
Zużycie nawozów na 1ha użytków rolnych w kg	70	88	133	132	123
Plony zbóż podstawowych w dt/ha	34,6	27,0	39,6	47,6	37,3
Plony ziemniaka w dt/ha	225	163	251	306	163
Obsada bydła w szt./100 ha	15,2	86,6	48,7	11,4	33,3
Obsada trzody chlewnej w szt./100 ha	29,1	28,0	112,0	32,3	67,7

Źródło: opracowanie na podst.: Rocznik Statystyczny Województw 2017, ZWS Warszawa 2017

Zadanie 26. /0-1p./

Nazwie zboża przyporządkuj symbol literowy fotografii, która go przedstawia.

Pszenvica -

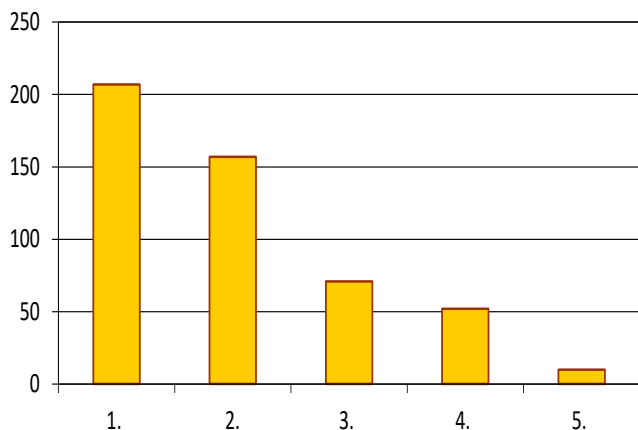
Ryż -

Zadanie 27. /0-1p./

Oblicz światowe zbiory ryżu w 2015 roku, jeśli zbiory tego zboża w Brazylii wynosiły 12,2 mln ton. Udział tego państwa w światowych zbiorach ryżu wynosił 1,6%. Zapisz swoje wyliczenia wynik podaj wraz z jednostką.

Zadanie 28. /0-2p./

Słupkom wykresu przyporządkuj wybranych producentów ryżu w 2014 roku: Bangladesz, Chiny, Indie, Indonezja, Japonia.

1.
2.
3.
4.
5.

Rys. Zbiory ryżu w 2014 roku w mln ton

Zadanie 29. /0-2p./

a) Wyjaśnij, dlaczego udział ryżu w światowym eksporcie jest niższy niż pszenicy.

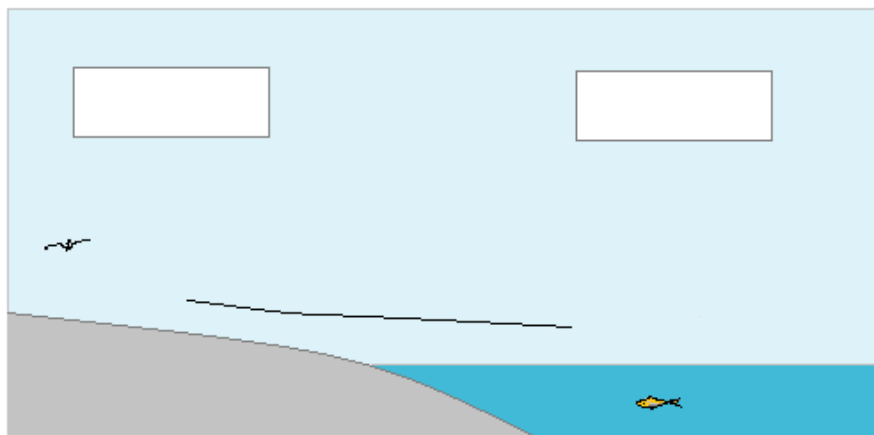
.....

b) Wyjaśnij, dlaczego uprawa ryżu występuje głównie w czasie monsunu letniego.

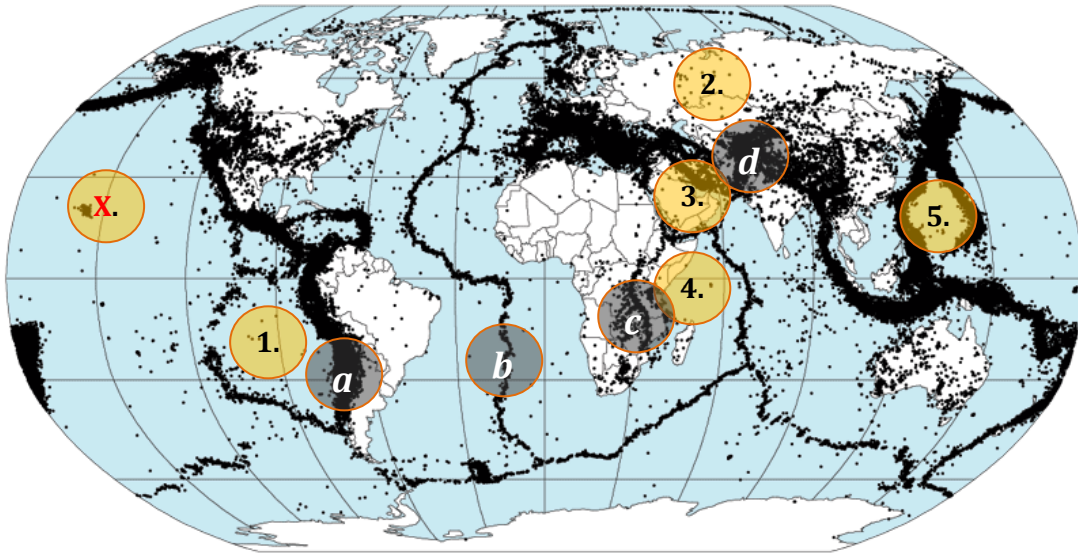
.....

Zadanie 30. /0-1p./

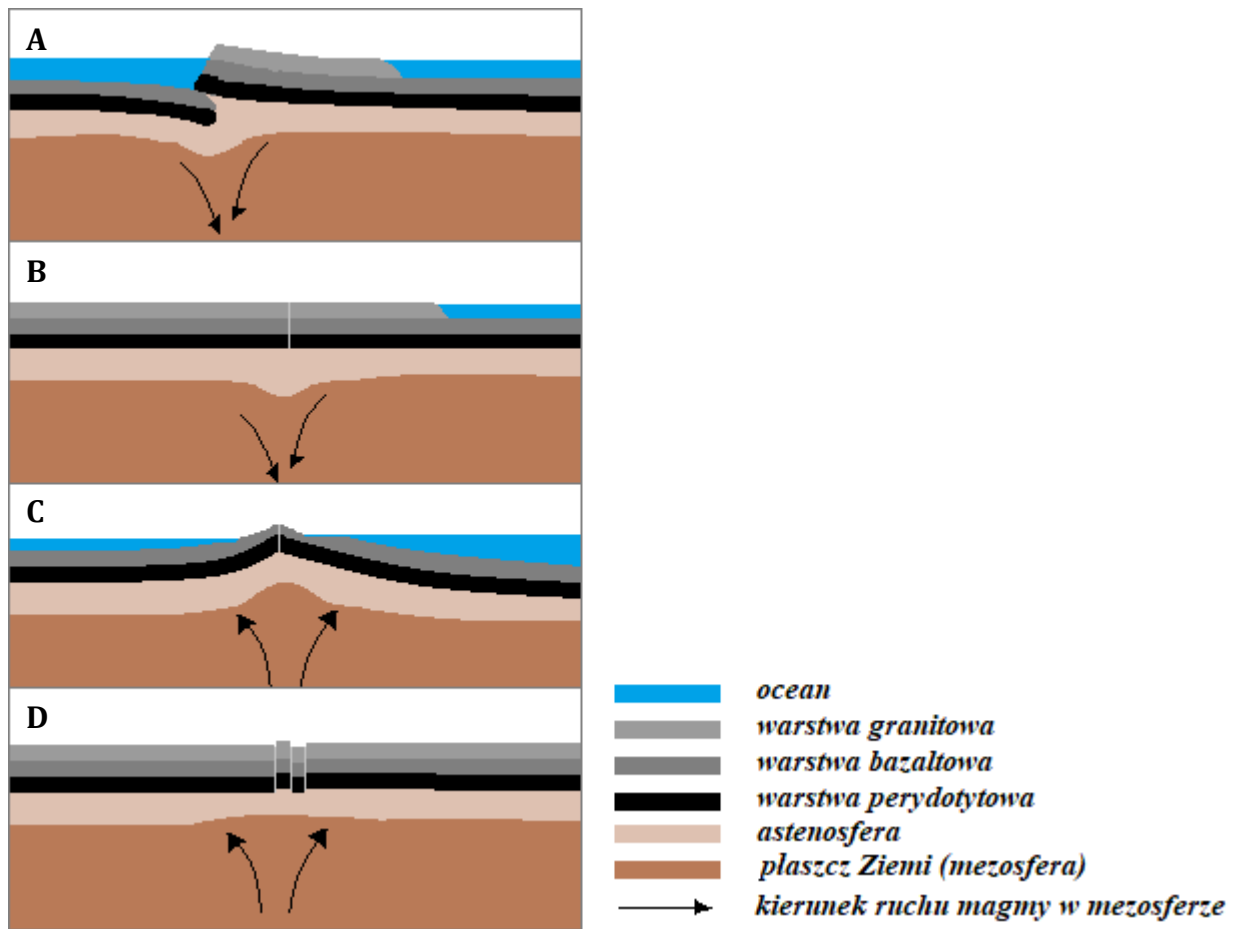
Uzupełnij schemat wiania monsunu zimowego. We właściwym miejscach wpisz WYŻ i NIŻ oraz dorysuj strzałkę wskazującą kierunek wiatru.

Zadania 31. do 34. wykonaj korzystając z poniższych obrazów i własnych wiadomości

Rys. Obszary trzęsień ziemi w latach 1950-2000

Rys. Strefy graniczne płyt litosfery

Zadanie 31. /0-2p./

Do symboli literowych rysunków dobierz odpowiadające im symbole literowe stref granicznych płyt litosfery z mapy.

- A.
 B.
 C.
 D.

Zadanie 32. /0-2p./

Nazwij płyty litosfery zaznaczone na mapie cyframi.

1.
 2.
 3.
 4.
 5.

Zadanie 33. /0-1p./

Dokończ zdanie zakreślając symbole właściwych odpowiedzi.

Podwodnym trzęsieniom Ziemi towarzyszą fale:

1.	wiatrowe,	ich wysokość na wybrzeżach w pobliżu których wystąpiło trzęsienie ziemi jest:	a)	taka sama jak w epicentrum.
2.	pływowe,		b)	niższa niż w epicentrum.
3.	tsunami,		c)	wyższa niż w epicentrum.

Zadanie 34. /0-1p./

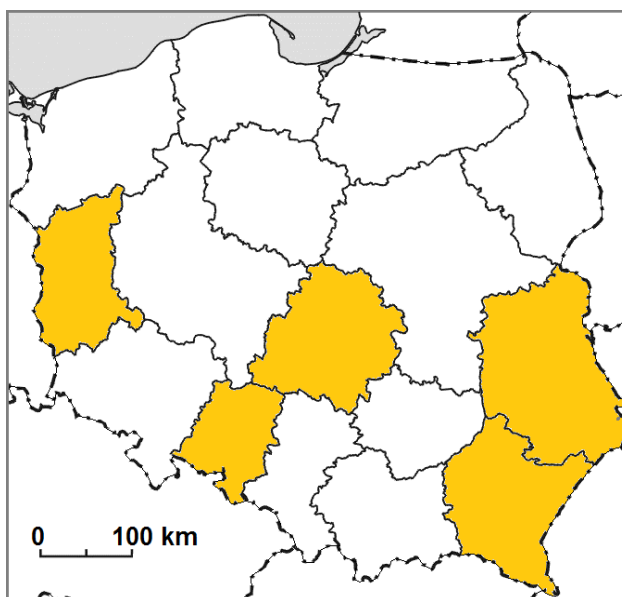
Dokończ zdanie zakreślając symbole właściwych odpowiedzi.

Występowanie wulkanów w punkcie zaznaczonym na mapie literą X spowodowane jest występowaniem:

1.	strefy subdukcji	są to wulkany	a)	kraterowe.
2.	strefy spreadingu,		b)	szczelinowe.
3.	wyspy ciepła,		c)	stratowulkany.

Zadanie 35. /0-2p./

Uzupełnij tabelę, dopisując do danych statystycznych dotyczących ludności wybranych województw nazwy województw zaznaczonych na mapie kolorem.

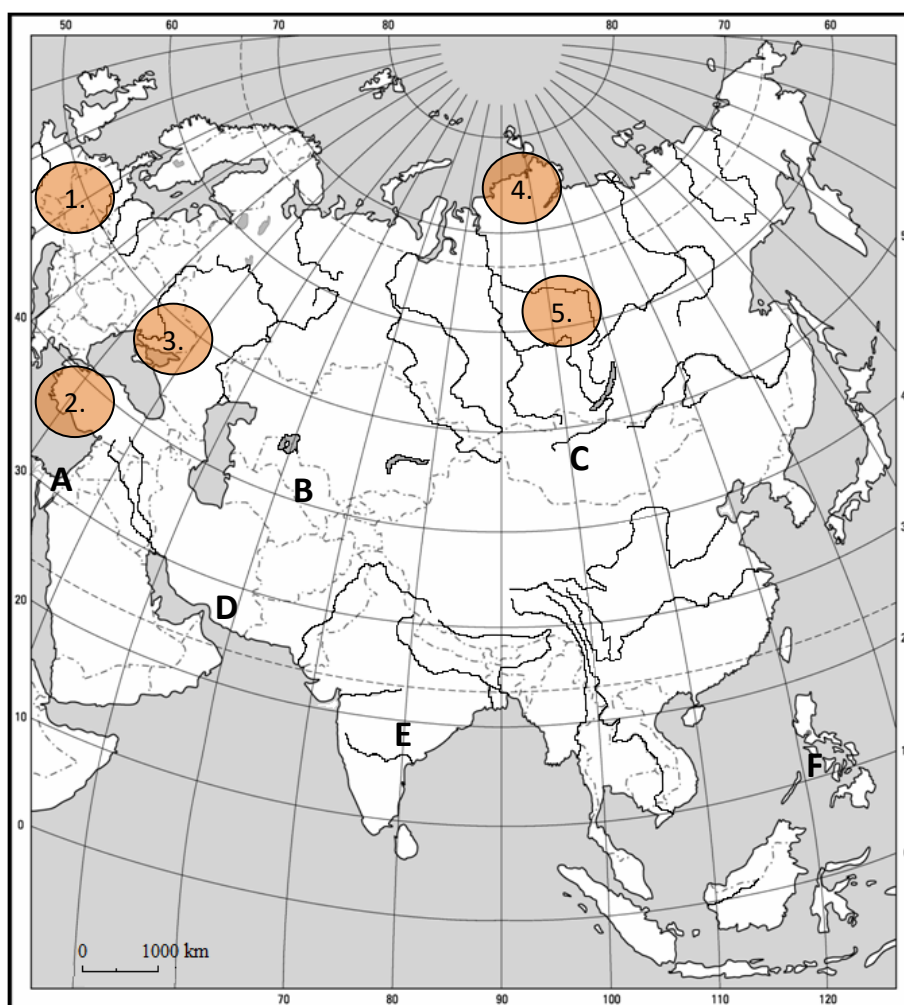

Tab. Ludność wybranych województw w 2016 roku

Wyszczególnienie	Województwa:				
	1.	2.	3.	4.	5.
l. ludności w mln	1,0	1,0	2,1	2,1	2,5
l. ludności na km ²	106	73	85	119	136
% ludności miast	51,6	64,9	45,4	41,2	62,9
przyrost naturalny na 1000 ludności	-1,4	-0,2	-1,2	0,5	-3,0
saldo migracji zagranicznych i wewnętrznych na pobyt stały na 1000 ludności	-1,4	-0,8	-1,9	-0,8	-0,6
stopa bezrobocia w %	9,0	10,3	8,6	11,5	8,5

Źródło: opracowanie na podstawie Rocznik Statystyczny Rzeczypospolitej Polskiej 2014. ZWS Warszawa 2017 s. 70-73.

Zadania 36. i 37. wykonaj wykorzystując poniższą mapę.

Zadanie 36./0-2p./

Do symboli państw zaznaczonych na mapie dopisz nazwę państwa i dominujące w nim wyznanie.

Wyznania dobierz spośród poniższych: buddyzm, hinduizm, islam, judaizm, katolicyzm, prawosławie, protestantyzm.

Symbol na mapie	Nazwa państwa	Nazwa dominującego wyznania
A.	<i>Israel</i>	
B.		
C.		
D.		
E.		
F.		

Zadanie 37. /0-2p./

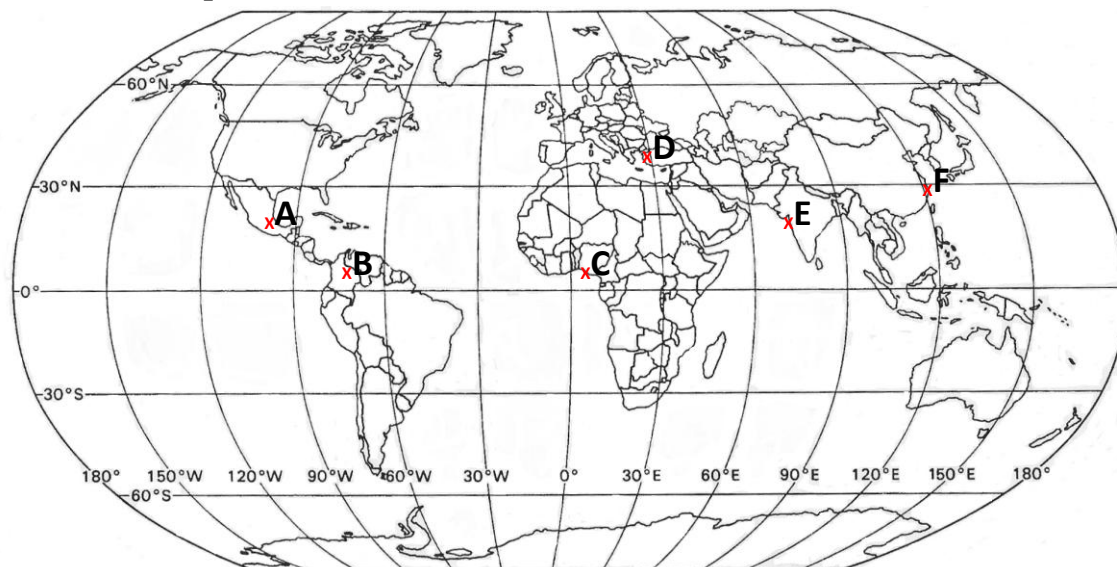
Do numerów zaznaczonych na mapie dobierz nazwy gleb strefowych i nazwy naturalnych formacji roślinnych.

Gleby strefowe: bielice, czarnoziemy, czerwoziemy, gleby brunatne, gleby cypranowe, gleby glejowe, gleby laterytowe (żółtoziemy), szaroziey (brak gleb);

Formacje roślinne: las liściasty z rytmem wegetacyjnym, las równikowy, makia, roślinność pustyń, sawanna, step, tajga, tundra,

Symbol stacji na mapie	Gleby strefowe	Naturalna szata roślinna
1.		
2.		
3.		
4.		
5.		

Zadanie 38. /0-1p./

Na mapie zaznaczono wybrane zespoły miejskie liczące powyżej 10 000 000 mieszkańców. Do symbolu literowego miasta dopisz jego nazwę.

- A - B - C -
- D - E - F -

Zadanie 39. /0-2p./

Oceń zdania wstawiając znak X w odpowiedniej komórce tabeli.

Lp.	Zdanie	Ocena	
		prawda	fałsz
1.	Zjawisko nadurbanizacji występuje w państwach słabo rozwiniętych gospodarczo, które posiadają wysoki wskaźnik urbanizacji np. Wenezuela, Libia.		
2.	Do zjawiska nadurbanizacji dochodzi w procesie suburbanizacji.		
3.	Zjawisko dezurbanizacji polega na spadku liczby ludności miasta – ludność przenosi się na tereny podmiejskie, zjawisko to występuje w Polsce.		
4.	Obecnie proces suburbanizacji występuje w Indiach i Pakistanie.		
5.	W czasie procesu suburbanizacji roczny wzrost liczby ludności miast przekracza 2%.		
6.	Reurbanizacja to proces wzrostu liczby ludności centrum miasta, zachodzi bezpośrednio po fazie suburbanizacji.		

Brudnopis:

